

KNIHY KNIHOVNY KUNŠTÁTSKÉ

Albert Schweitzer se narodil roku 1875 v Horním Alsasku do rodiny evangelických farářů a proslavených varhaníků. Také on zdědil vášeň a talent pro varhany a zabýval se hrou na ně, jen jeho nohy dosáhly na pedály. Studoval v Paříži, kde se mu Sorbonna, jak sám podotýká, znechutila, a v Berlíně. Projevil fenomenální jazykové schopnosti: „*Chtěl jsem být dobrý i ve věcech, na které nemám talent*“. Psal teologické studie o prvotním křesťanství a eschatologii. Ve francouzštině a němčině vzniklo rovněž převratné dílo o hudbě J. S. Bacha. „*Když jsem v létě 1906, po dokončení Dějin bádání o životě Ježíšově začal připravovat německé vydání knihy o Bachovi, brzy jsem zjistil, že nejsem s to překládat sám sebe, nýbrž že se musím do svého tématu znovu pohřížit, má-li být výsledek uspokojivý. Proto jsem francouzského Bacha zaklapl a rozhodl se napsat německého znova a lépe. Z knihy o 455 stranách vznikla, k žalosti překvapeného nakladatele, kniha o 840 stranách.*“

Toto dílo Schweitzera rázem proslavilo. A právě v té době přišel osudový zlom. Místo aby se stal profesorem na některé z evropských univerzit, muzikologem, profesionálním hráčem na varhany či knězem, rozhodl se na veškerou kariéru rezignovat, opustit lákavou cestu úspěchu a oficiálních poct. „*Svůj lidský život si vedle svého zaměstnání uhájí jen ten, kdo využije každé příležitosti, aby ve svém osobním, byť sebevíce nenápadném jednání, zůstal vždy člověkem pro lidi, kteří člověka potřebují.*“ Ano, Schweitzer projevil takovou míru idealismu jaká nás až zaráží, nevěřicně kroutíme hlavou: „*Naše lidstvo zdaleka není přízemně materialistické, jak se o tom stále pošetile povídá.*“ A Albert se už pevně rozhodl, že ve svých třiceti začne znovu studovat, tentokrát lékařství (8 let!) a odejde pak jako lékař do Afriky na území někdejší francouzské kolonie v misijní stanici Lambaréne. Zde pak skutečně vybudoval slavnou nemocnici a přes nesčetné překážky, nemoci, úklady úřadů a obě světové války, provozoval nezištně lékařskou činnost společně se svojí ženou až do poloviny 60. let. Tímto heroickým sebeobětováním a životním dílem se zařadil mezi největší humanisty 20. století. Zemřel v požehnaném věku devadesáti let v Lambaréne 4. září 1965.

Mít tak desetinu jeho nadání, patřil by člověk k intelektuální elitě. Kde však vzít uprostřed zkorumpované společnosti alespoň nějakou víru v lidi? Na televizní obrazovce nejspíš ne. Sám ji hledám i na stránkách podobných knih, o nichž se v této rubrice zmiňuji.

SCHWEITZER Albert: Z MÉHO ŽIVOTA A DÍLA, Praha, Vyšehrad 1974

v.o.